

magyar határig mentem fel részben szekéren, részben pedig, mivel semmi néven nevezhető út nem volt, gyalog. A szekéren való utazás is inkább a partvédő kettős kőszekrényművön, mint úton történt. Utam végcélja a régi magyar határ megtekintése volt. A határon levő Losdun havasra felérve, a világháború borzalmai tárultak szemem elé. Mindenütt érintetlenül hagyott lövészárkok, fedezékek, előttük a drótakadály úgy, ahogyan azt katonáink annak idején elhagyták. A Kárpátok többi részein a drótakadályok drótjait a hegyilakók kerítések készítésére használták fel, de itt, ahol most talán még ember is csak igen ritkán jár, minden érintetlen. Néhány kilométert gyalogolva így az állások mentén, a Kamien-hegyen egy kis katonatemető mellett állottam meg. Magyar katonasírok, mondotta kísérem . . . és mindketten meghatottan állottunk meg hős magyar katonáink feltelen sírjai előtt. Az egyik sír üres, valószínűleg hozzátartozói szállították hazai földbe volt lakóját. A 12 síron már elkorhadt a kereszt és hős magyar katonáink hamvait csak a sírokön még a háborúban elültetett kis lúcfenyők őrzik örökzöld koronájukkal.

A m. kir. erdőgazdasági szakiskolát végzettek helyzete

1931. decemberében a földművelésügyi és a honvédelmi miniszter úrakkhoz kérvényt nyújtottunk be, amiben a középfokú m. kir. erdőgazdasági szakiskola végbizonyítványának a külföldi erdészeti tanintézetek és a hazai középfokú (felsőipar stb.) iskolák nyújtotta végzettséggel való egyenjogúsítást és a katonai karpaszományviselési jog megadását kértük. Folyó év februárjában kérésünk támogatásáért az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányához fordultunk, aminek alapján ügyünk kétízben került az igazgató-választmányi gyűlésen napirendre.

Február 24-én Biró őméltósága előterjesztésében (Erdészeti Lapok 299. oldal) a „kérelem teljesítését — tekintve, hogy képesítésük semmivel sem kisebb, mint a karpaszomány viselési jogot élvező egyéb ipari iskolai végzettségűeknek — méltányosnak tartja”. Papp Béla őméltósága megjegyzi, hogy két év előtti ily irányú kérelmek elől a honvédelmi miniszter úr elzárkózott,

miért is felkérték Őméltóságát, hogy a honvédelmi minisztérium illetékes osztályánál tájékozódjék.

A július 26-i gyűlésen (956. oldal) Papp miniszteri tanácsos úr közli, hogy a „földművelésügyi minisztérium a maga részéről elintézte a kérdést és mert az erdőgazdasági szakiskolát végzetek képzettség tekintetében nem állanak egy nívón a rendszer középiskolai érettségít végzettekkel, a földművelésügyi minisztérium a maga részéről nem járulhatott hozzá a karpaszománnyviselési jog megadásához”.

A földművelésügyi minisztérium, illetve az erdészeti főosztály állásfoglalása szükségessé teszi, hogy röviden áttekintsük az iskola megnyitásának, fennállásának és beszüntetésének a körülményeit annak a bizonyításával, hogy iskolánk tananyaga semmivel sem alacsonyabb színvonalú a felsőipariskolák és a külföldi erdészeti tanintézetek anyagánál.

Miért volt szükséges középfokú oktatásra: az Erdészeti Lapok 1918. évfolyama a 292. oldalon írja: „Az Erdészeti Lapok 6. é. május havi számában kifejezést adtunk erdőbirtokosaink azon kívánságának, hogy az állam mindenféle terjedelmű birtokok ellátására megfelelő szakképzettségű erdőtisztekről gondoskodjék.

A magánerdőbirtokok ugyanis már jó ideje panaszkodnak olyan egyének hiányáról, akik kellő erdészeti szaktudással, gyakorlati jártassággal és általános műveltséggel bírnának arra nézve, hogy a birtokosok kisebb erdőgazdaságukban a kezelési teendők elvégzését megnyugvással rájuk bízhatnák és akik másrészt kevesebb javadalmazással is beérnék, mint amilyenre az erdőgazdaság vezetésére hivatott magasfokú törvényes minőségű erdőmérnökök méltán igényt tarthatnak... E régóta érzett szükségletet gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter... a középfokú erdészeti szakoktatás megszervezésével kívánta kielégíteni.

Az új erdészeti szakiskolák három éves tanfolyamára csak azok lesznek felvehetőek, akik valamely középiskolának legalább négy osztályát sikeresen elvégezték”.

Az iskola szabályzatának 3. §-a szerint „az általános műveltség szempontjából szükséges tudnivalók is taníttatnak”. A

15. §. szerint, akik a pályázat alapján a tanfolyamra bocsáthatóknak találtattak az erdőgazdasági szolgálatra való rátermettségük megállapítására, valamint annak megvizsgálása céljából, hogy birtokában vannak-e a középiskola alsó négy osztályában tanított ismereteknek, az iskola igazgatója által megállapított időben jelentkezniök kell. Az alkalmasnak találtak kötelesek egy évet gyakorlati alkalmazásban tölteni és ez arra szolgál, hogy a tanulók jövőbeli hivatásukkal közvetlenül megismerkedjenek és hogy annak során egyszersmind elsajátítsák azokat a mennyiségtani, természettudományi és erdészeti ismereteket, amelyek a tanfolyam további sikeres végzéséhez szükségesek s melyeket a tanulók középiskolai tanulmányaik során meg nem szereztek. Anyaga a „Tételes tananyagk. mutató”-ban foglaltatott össze, amiről év végén vizsgázni kellett. Az előkészítés tartama alatt a tanulók a szakiskola fegyelmi szabályzata alá tartoztak.

A három év tananyagának a megoszlása:

Előkészítés az 1920. évi kimutatás szerint: Számтан, mérтан. Borossay Algebra. Természettan. Vánca Mihály: felsőke-rekedelmi iskolák számára. Növénytan. Tőkés Lajos: gimnáziumok számára. Állattan. Dr. Ormány Miklós: középiskolák felsőbb osztályai számára. Ásványtan és Chemia. Dr. Ormány Miklós: a gimn. felsőbb osztályai számára. Szabadkézi és mértani rajz.

Szakképzés az iskola szabályzatának és tanrendjének megfelelően tárgycsoportonként: I. Mennyiségtan: számтан, mértan 4. félév. II. Erdőművelés: éghajlattan 1. f. é. erdészeti növénytan és talajtan 1. f. é. erdőműveléstan 2. f. é. III. Erdővédelemtan 2. f. é. IV. Erdőbecslés és erdőrendezés alapelemei: földméréstan (vízszintes és függőleges síkban mérések eszközök és műszerekkel, adatfeldolgozás, térképelés és területszámítással az alsó geodésia keretében) 1. f. é. erdőbecsléstan 1. f. é. erdőrendezéstan 2. f. é. V. Erdőhasználattan és erdészeti iparműtan: 4. f. é. VI. Erdészeti kisebb építkezések: középítéstan 2. f. é. út — vasút építéstan 1. f. é. víz — hidépítéstan 1. f. é. VII. Vadászat, vadászati gazdaság és fegyvertan: 4. f. é. VIII. Törvények és igazgatás: nemzetgazdaságtan 1. f. é. jogi alapismeretek 1. f. é. törvények és igazgatás 2. f. é. IX. Mezőgazdasági alapismeretek és állattenyésztés: 4. f. é. X. Erdő-

gazdasági számvitel, könyvvitel és irodai ügyvitel: irodai ügyvitel I. f. é. egyszerű és kettős könyveléstan 3. f. é. XI. Rajz: szabadkézi és műszaki 4. f. é. XII. Egészségtan heti 24—32 óra között mozgott, péntek délután és szombat kivételével, ami a testedzést és a tanulmányi gyakorlatokat szolgálta.

Az iskola 1918. évi megnyitása alkalmával hivatalosan tájékoztattak benünket, hogy az iskolai végzettség egyenjogú a külföldi erdészeti középiskolákéval (Höchere Forstlehranstalt Bruck a/d. Mur) és ugyanazokat a jogokat adja, mint a hazai felsőipariskolák. Jövőbeni körülményeikre is mindenben kiterjedő ismertetést kaptunk, ami ugyanazt a célt jelölte meg, amire a külföldi erdészeti tanintézetek képeznek.

A világháború szerencsétlen befejezése, a forradalmak és a trianoni békeszerződés olyan kényszerhelyzetet szült, hogy a középfokú iskola beszüntetését már 1922-ben szóvátettük az iskolánál, látva azt a jövőt, ami Csonka-Magyarországon a középfokú erdészeti szakképzést mindaddig, míg az ország integritását visszaszerezni nem tudjuk, fölöslegessé teszi. Már akkor tisztában voltunk, hogy a megváltozott viszonyok elhelyezkedésünket nagyon megnehezítik és az iskola beszüntetése szükségszerűen előbb vagy utóbb, de okvetlenül be fog következni.

Az iskola 1921-ben adott első ízben képesítést és az 1930. évben történt beszüntetéséig mintegy 160-an végeztek azokkal együtt, akik a volt erdőéri szakiskolai továbbképző-tanfolyamot végezték, a középiskola 4. osztályának elvégzését igazolni tudták és a 3638/1922. I. A. 2. sz. rendelettel vizsgatételre engedélyt kaptak. A beszüntetést az Erdészeti Lapok 1928. évi I. számának 16. oldala szerint Róth főiskolai tanár úr indítványozza, hogy miután a középiskolások kisebb igényeik mellett mind több olyan állást foglalnak el, amelyek ellátására főiskolát végzetek hivatottak, foglalkozzanak az erdőgazdasági szakiskola kérdésével és a főiskola a középfokú iskola teljes beszüntetése mellett foglalt állást és illetékes helyen is ezt fogja kérelmezni. Papp őméltósága megemlíti, hogy az erdészeti főosztályon várják az előterjesztést, hogy a kérdéssel érdemlegesen foglalkozhassanak. 1928-ban felvétel már nem volt.

Megváltozott viszonyok megváltozott célkitűzéseket hoznak magukkal. Csonka-Magyarország erdőterületeinek a nagysága a mai körülmények között lehetetlenné teszi a különböző fokú végzettségűeknek az elhelyezkedést és a megélhetési nehézségek azok, amelyek kérésünk teljesítéséhez az erdészeti főosztály részéről a hozzájárulást megakadályozzák. Erre a körülményre élénk fényt vet egy erdészeti főtisztviselőtől származó közlemény: „Igen jól tudom, hogy annak idején az volt a szándék, hogy az ifjak érettségivel egyenlő végzettséggel erdőtisztként kerültek volna ki. Ennek a tervnek már akkor sem volt létjogosultsága, de ma már egyáltalán nincsen, hiszen a csonka ország nem tud kenyeret adni sem a soproni főiskoláról évenként kikerülő mérnököknek, sem pedig az évenként kiképzett altiszteknek. Így tehát teljességgel lehetetlenség, hogy közbül még egy erdőtisztzi kategória neveltessék”.

Iskolánk oktatásának beszüntetése, aminek a békeszerződés évében kellett volna megtörténnie, csak 1930-ban következett be, 160 növendéknek adva képesítést.

Mi a helyzetünk ma? Iskolánkra szükség nincs, fölösleges teherré váltunk mi is *olyan okok miatt, amiért felelőssé tenni bennünket nem lehet.* Elhelyezkedésünk az erdészet keretében ma már még erdőőrként is lehetetlen, de nem lehet életcélunk az sem, hogy a létminimumon aluli (pl. egy q búza, egy q rozs és egy szekér gallyfa cca 40—42 pengő értékben) havi fizetésért sokszor évek hosszú során dolgozzunk anélkül, hogy az erdőgazdasági elhelyezkedésünkre a jövő reményét nyujtana. Megnehezíti körülményeinket, hogy munkásságunk, szerénységünk dacára, érdemtelenül az alsófokú szakképzettségű erdőőrökkel soroznak bennünket egy színvonalra, *amiben a középfokú erdészeti szakképzés és az egyetemleges magyar erdészet érdem nélküli lebecsülését látjuk* akkor, amikor tehetségünkhöz mérten úgy itthon, mint külföldön megbecsülést szerzünk azoknak, akik kiképzésünket irányították. Hogy ez társadalmi életünkben is mélyen érint bennünket és elzárja előlünk az utat a hozzánk hasonló képzettségűhöz, szükségtelennek tartjuk részletezni.

A már ismertetett tananyagunk bizonyítéka, hogy kivétel nélkül mindenben felvehetjük a versenyt bármelyik más irányú

középfokú iskola végzettjével és így ezen iskolákkali egyenjogúsítással — amit az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmánya is méltányosnak tart — *szeretnénk más pályákon elhelyezkedni*, ha az az erdőgazdaság terén hosszú küzdelem után még erdőörként sem sikerül.

Helyzetünket még jobban elkeseríti, hogy megszállott területekre visszatért *kartársaink végbizonyítványát a megszálló államok nostrifikálták, az ottani középfokú iskolák nyújtotta végzettséggel egyenjogúnak és úgy a katonai szolgálatnál, mint állami alkalmaztatásuknál érettségivel egyenértékűnek fogadták el.*

Kötelező katonai szolgálatunknál 18—20 hónapot kell töltenünk ugyanakkor, amikor nálunk semmivel sem magasabb műveltségük — más középfokú iskolák végzettjei — 12 havi szolgálattal, mint karpaszományosok tehetnek kötelezettségüknek eleget.

Le kell szögeznünk, hogy mi nem az érettségivel, hanem a karpaszományviselési jogot élvező középfokú iskolák nyújtotta végzettséggel való egyenjogúsítást kérjük. Szakiskolák az életet és nem a továbbképzést szolgálják, ennek megfelelően oktatási irányuk is egész más, mint a középiskoláké. Végbizonyítványuk nem a középiskolák nyújtotta érettségivel egyenjogú, hanem mint a felsőipariskolák bizonyítványának záradéka igazolja: a katonaságnál és egyes szolgálati ágaknál külön vizsga letétele nélkül a középiskolai érettségivel egyenértékű (közlekedés, pénzügyi, államszámvitel stb.).

Miért kérjük az egyenjogúsítást? Iskolánk megnyitásakor kiadott tájékoztatás jogot szerzett erre. Tanulmányaink mindenkor elérik azt a műveltségi fokot, amit a hazai középfokú iskolák nyújtanak. Katonai szolgálat esetén (állandón vonultatják be kartársainkat), mint továbbszolgáló karpaszományosok, módot találunk némi nyugdíj megszerzésére és leszerelés esetén az elhelyezkedési támogatásra. *Ha az erdőszetnél elhelyezkedni nem tudunk, lehetőséget kapunk, hogy más pályákon gondoskodjunk jövőnk megalapozásáról*, amire nem egyszer mód kínálkozott már. Megoldást talál az a visszás állapot, hogy idegen, velünk nem a legjobb barátságban álló államok többre értékelik a magyar erdőszeti középfokú képesítést, mint azok,

akik bennünket kiképeztek, még ha képzésünknek nincs és nem is volt létjogosultsága.

160-an vagyunk. Tudjuk, hogy mint minden foglalkozási ágnál — akár felső-, közép- vagy alsófokon végzett is és szerezte képesítését — közöttünk is vannak, kiknek ténykedése kedvezőtlen megvilágításba helyezi azt a nagyobb és értékesebb részt, akik megbecsülendő szorgalommal, munkássággal, szerénységgel és szaktudásukkal érdemeket szereztek a középfokú oktatásnak. Ezekért *bennünket felelőssé tenni nem lehet, mint ahogy nem viselhetjük a trianoni következményeket azért, hogy iskolánkat az összeomlás előtti időben nyitották meg és azon képesítést nyertünk.*

Nem kérünk olyan jogokat, amelyek az erdőmérnöki kart sértnék. Segítségét, támaszt keresünk abban a lehetetlen világválságban, ami nemcsak elhelyezkedésünket, megélhetésünket akadályozza meg, hanem önhibánkon kívül lelki összeroppanásunkat idézi elő.

Az a fiatalság, amelyik a jövőbe vetett hitét elveszíti: megszűnt nemzetének produktív tényezője lenni. *Mi bízunk a magyar erdőmérnöki kar méltányosságában, hogy kérésünkben nem hiúságot, a főiskolát végzettek érdekeinek a megsértését, hanem a mindennapi kenyér megszerzéséért fokozódó nehéz küzdelmünket látja és segédkezet nyújt nekünk, akik a magyar erdőgazdaság nehéz helyzetét sokszorosan érezzük. Kérjük, ne ellenfelet, hanem magyar testvért lássanak bennünk, kik nem sajnálunk erőt, fáradságot, hogy a magyar erdőmérnöki karnak a munkájában segítségére legyünk egy jobb magyar jövővért.*

Tisztelettel kérjük az Országos Erdészeti Egyesület hatóságos támogatását kérésünkhöz: méltóztassanak egyenjogusítási kérésünket a földművelésügyi minisztériumban pártfogolni, hogy iskolánk megnyitása alkalmával megígért egyenjogusítást megkaphassuk, ami elé a 3. bekezdésnek tartalma értelmében úgy látjuk a honvédelmi minisztérium részéről iskolánk tananyagának ismeretében semmi akadály sem merül fel.

Mély tisztelettel kérjük a földművelésügyi minisztériumot és véleményező szervét, az erdészeti főosztályt: méltóztassanak állásfoglalásukat megindokolt kérésünk alapján revízió alá venni

és segítséget nyújtani az egyenjogúsítással, hogy más pályákon is, tanulmányainknak megfelelően elhelyezkedhesünk, amire érdemességünket egy évtizedet meghaladó munkáságunkkal számtalanszor bebizonyítottuk.

Mély tisztelettel:

Az erdélyi középiskolát végzettek nevében:

Az Intéző Bizottság.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának Budapesten, 1932. évi október hó 25-én az egyesület székházában tartott rendes üléséről.

Megjelentek: báró Waldbott Kelemen alelnök, Biró Zoltán ügyvezető, Ajtay Jenő, gróf Andrássy Sándor, Balogh Ernő, báró Biedermann Imre, Földváry Miksa, Fröhlich Brunó, Gyarmathy Mózes, Hinfneq György, Ivanich Ferenc, Kallivoda Andor, gróf Keglevich Gyula, Kovács Gábor, Kozma István, Matusovits Péter, Mihalovics Sándor, Onczay László, Osztroluczky Miklós, Papp Béla, dr. Papp-Szász Tamás, Péch Kálmán, Rimler Pál, Róth Gyula, Schmidt Károly, gróf Széchenyi Aladár, Takách Zsigmond, gróf Teleki József, Véssey Ferenc, Véssey Mihály, Vuk Gyula, gróf Zelenski Róbert, Zügn Nándor vál. tagok és Lengyel Sándor segédtitkár.

Báró Waldbott Kelemen alelnök: Üdvözlöm a megjelent urakat és az egyesület igazgató-választmányának a mai napra kitűzött ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy az ülés meghívóját az igazgató-választmányi tagoknak postán is megküldtük és hogy a meghívó az egyesület közlönyében is a megfelelő időben megjelent.

A szabályszerűen közzétett választmányi ülés tehát a megjelentek számára való tekintettel is határozatképes.

Távolmaradásukat kimentették: Beyer Jenő, Erdőssy Ródog, Nagy László, Osztroluczky Géza, örgróf Pallavicini Alfonz Károly, Rónay György választmányi tagok.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Ajtay Jenő és Gyarmathy Mózes választmányi tagokat kérem fel.

A választmányi ülés tárgysorozatán túlnyomó részben olyan gazdasági kérdések szerepelnek, amelyek már az előző választmányi